

SPROGCENTERVEJLEFREDERICIA ...i dialog

Nyhedsbrev fra Sprogcenter Vejle og Fredericia

Nr. 16 · december 2011

Indhold

Side 1

Avisen
- en alsidig vej til læring

Side 3

Danskundervisning
er et fælles ansvar

Side 4

Så kom vi hjem

Side 5

Fra Boston til Grejsdalen

Side 6

Pause i behovet for udenland-
ske læger og sygeplejersker

Side 7

Demokratiundervisning på
Sprogcenter Vejle

Side 8

Her finder du os

Avisen – en alsidig vej til læring

På Sprogcenter Fredericia er tre hold og tre lærere i gang med et spændende og lærerigt projekt, hvor avisproduktion giver meningsfuld læring. ... i dialog har talt med de involverede lærere om projektet.

I de sidste par måneder har der været ekstra meget aktivitet at spore i huset torsdag formiddag, hvor kursisterne fra tre hold går ud og ind hos hinanden, sidder koncentreret i deres grupper med aviser eller diskuterer livligt, og fylder godt ved computerne i studiecentret, hvor der skrives ind, rettes til og laves opsætning og layout. I dialog har talt med de tre sproglærere bag projektet, Karen-Lise Almind Linnet, Karen Mønster og Janni Borring Jakobsen.

Hvordan fik I ideen?

Det begyndte med, at vi havde fået bevilget fire interne kursusdage, hvor vi læste undervisningsteori og diskuterede metoder for de forskellige danskdiscipliner: tale, læse, lytte og skrive. Kursusdagene skulle munde ud i noget praktisk, som vi skulle forpligte hinanden på at gå ud og gøre i undervisningen, og som skulle følges op med kollegial supervision.

Vi blev optaget af begrebet procesorienteret skrivning, hvor det er vigtigt, at det man skriver, skal bruges til noget, at det bliver læst af nogen. Så var en avisproduktion oplagt, fordi en avis netop kan læses af andre, og så indeholder den uanede muligheder med de forskellige gener, der er repræsenteret i en avis.

Fortsættes side 2

Stor aktivitet i studiecentret.

Hvad er indholdet i undervisningen?

Det er for eksempel avisens forskellige genrer, som kursisterne skal lære om. Det har ført mange andre ting med sig: kursisterne skal lære at læse kritisk, de skal lære interviewteknik, og så har det ført et mini-sideprojekt med sig for kursisterne, nemlig at lave opsætning og layout på computeren, fx vælge de rigtige skriftstørrelser og indsætte billeder.

Vi har set på, hvad det er for gloser, man bruger, og hvordan man beskriver ting og billeder, og vi har arbejdet med skabeloner til læsning af en artikel. Det handler jo i høj grad også om læsning.

Derudover har vi arbejdet med billedanalyse, for billedet er jo også et vigtigt udtryksmiddel i aviser. Vi startede med at lade kursisterne beskrive billeder af forskellige kvinder og mænd og så fortælle deres historie. Vi har forsøgt at afmystificere det at læse avis ved at kigge på billeder og overskrifter, og udvikle fantasi, når man skal til at skrive.

Hvordan har I organiseret undervisningen?

Vi har tre faste ugentlige lektioner, hvor de tre danskundervisnings 2-hold er på skolen samtidig. Kursisterne er inddelt i grupper efter modersmål på tværs af modulerne, så de, der er på højere moduler, kan støtte dem, der ikke kan så meget dansk endnu. Og det har kørt forrygende.

Nogle var negative i starten, de var bange for, at de ikke lærte noget dansk af det, fordi de så ikke talte dansk hele tiden. Men opgaven er på dansk og skal besvares på dansk, og de har fundet ud af, at man også kan lære noget af hinanden. Det har løftet niveauet, fordi de ikke har været begrænset af sproget, når de skulle diskutere ting, og det har overrasket kursisterne positivt.

Hvad er målet, og hvordan er det gået indtil nu?

Målet var, at kursisterne skulle lære at skrive bedre, og at de skulle være mere opmærksomme på modtageren, da det giver mere spændende tekster. Det praktiske mål var at lave en avis til skolen.

Vi foretog en evaluering, da vi var halvvejs. Kursisterne gav udtryk for, at de bliver grebet af det, de skriver. Det skal ikke bare afleveres til læreren til røde streger.

De blev glade og stolte, da de så den første avis, som alle på skolen fik et eksemplar af. Den ser professionel ud, og de er meget opsatte på at lave næste nummer og har mange gode ideer til indhold, som de synes, manglede i den første, fx annoncer. De er glade for at have mødt kursister fra andre klasser, og de er begyndt at gå ind til hinanden i pausen.

Der har været fokus på, hvor man finder nyheder, og deltagerne er begyndt at læse flere nyheder. De er i det hele taget begyndt at læse mere.

Vi har bestræbt os på, at kursisterne skulle have lov at fordybe sig og bruge tid på dette i grupperne. Når deltagerne arbejder i grupper, skal der hele tiden støttes, og nogle gange har vi næsten ligget vandret. Vi laver jo også selv alle opgaverne. Men det er dejligt at arbejde på en anden måde.

Lige nu arbejder de med interviewteknik, fx hvad det er for nogle svar, man får på åbne og lukkede spørgsmål. Nogle går ud og interviewer, andre laver interviews på skolen. De skal selv se det og opleve det.

Næste nummer af avisen udkommer lige før jul.

Hele holdet bag "Fredericia Avisen", hvor man bl.a. kan læse om boligsøgning, mad, politik og aktiviteter i Fredericia.

SPROGCENTERVEJLEFREDERICIA ...i dialog

Kolofon

Redaktion: Anne-Marie Hatami-Rezania, Marian Jensen, Birger Sørensen og Dorthe Nielsen (ansvarshavende).

Layout: Niels Dalager · Tryk: JTO-ELBO Grafisk · Oplag: 500

Abonnement:

... i dialog er et nyhedsbrev fra Sprogcenter Vejle og Fredericia, der informerer om sprogcentrets aktiviteter.

... i dialog udkommer fire gange om året. Du kan abonnere på en elektronisk udgave af nyhedsbrevet ved at maile til sprogcentret@vejle.dk og komme på maillisten.

Danskundervisning er et fælles ansvar

Af Jette Arndal Nielsen og Katrine Liisberg, sprog lærere

Sprogcenter Vejle har efterhånden afviklet en del kurser under overskriften "Grundkursus i arbejdsmarkedsdansk" inden for mange forskellige brancher. Grundkursus i arbejdsmarkedsdansk er et kursus på 70 lektioner, der bliver særligt tilrettelagt for en gruppe udenlandske medarbejdere på en dansk arbejdsplads. Kurserne skræddersyes til den enkelte virksomhed. I denne artikel giver vi eksempler på to vidt forskellige forløb.

Hvem er vi?

Jette: Jeg er oprindelig uddannet folkeskolelærer, men har været underviser i dansk som andetsprog på Sprogcenter Vejle i 14 år. Jeg har haft en del forskellige undervisningsopgaver igennem tiden; både i huset på de ordinære danskuddannelser, men også ud af huset inden for forskellige områder. På det seneste har det været på Grundkursus i arbejdsmarkedsdansk bl.a. i et rengøringsfirma, og pt. er jeg i gang med et forløb på en stor svinefarm.

På det seneste har det været på Grundkursus i arbejdsmarkedsdansk bl.a. i et rengøringsfirma, og pt. er jeg i gang med et forløb på en stor svinefarm.

Katrine: Jeg er cand.mag. i Nordisk og Køn og Kultur. Jeg har været ansat på Sprogcenter Vejle siden efteråret 1999. Jeg har i min tid på sprogcentret varetaget forskellige undervisningsopgaver og har i en længere periode arbejdet i projekt udenfor huset. Jeg valgte i 2010 at læse til FVU-underviser i læsning og det er i høj grad denne kompetence som er i spil, når jeg underviser ansatte med anden etnisk baggrund end dansk i rengøringsenheden på Vejle Sygehus.

Jeg har i min tid på sprogcentret varetaget forskellige undervisningsopgaver og har i en længere periode arbejdet i projekt udenfor huset. Jeg valgte i 2010 at læse til FVU-underviser i læsning og det er i høj grad denne kompetence som er i spil, når jeg underviser ansatte med anden etnisk baggrund end dansk i rengøringsenheden på Vejle Sygehus.

Hvordan er Grundkursus i Arbejdsmarkedsdansk anderledes?

Når man som underviser kommer ud af huset på bl.a. disse grundkurser, er der nogle andre ting, der gør sig gældende, end dem man er vant til på Sprogcentret. Der er opstartsmøder, evalueringsmøder midtvejs og afslutningsvis, og der er krav om indgangs- og udgangstest, hvor man evaluerer på kursisternes udbytte af undervisningen. På Sprogcentret bliver kursisterne også testet, men her er der tale om centrale tests, der ligger klar til brug. I forbindelse med arbejdsmarkedskurserne tilrettelægges testene af underviseren, så de passer præcis til de pågældende kursister på den pågældende arbejdsplads. Det vil som oftest også være nødvendigt at komme i "praktik" på arbejdspladsen for at lave en sproge-

hovsanalyse, dvs. hvad er det, at kursisterne har brug for at lære - for derefter at kunne udarbejde undervisningsmateriale, der specifikt inddrager de ord, udtryk, formuleringer osv., der bruges i den branche på den arbejdsplads. På møderne med arbejdspladsen er det meget vigtigt at foretage en forventningsafstemning, så det er klart, hvad arbejdspladsen ønsker, at kursisterne lærer på kurset. Det er også vigtigt, at det bliver gjort klart for arbejdspladsen, hvad det er realistisk, at kursisterne kan nå at lære på 70 lektioner. Et enkelt modul på Sprogcentret er ca. 240 lektioner. Vi er blevet mødt med spørgsmålet "Kan de så dansk bagefter?" og her må der svares realistisk ud fra det niveau kursisterne er på, når de starter.

Arbejdsmarkedsdansk for begyndere

På Grundkursus i Arbejdsmarkedsdansk på svinefarmen er der seks ukrainske/russiske medarbejdere, der intet dansk kunne, da de startede. Fællessproget var engelsk eller en god blanding af engelsk, ukrainsk, russisk og enkelte danske brokker. For at give kursisterne en basis, som vi kan bygge "arbejds sproget" på, startede vi med det som alle begyndere starter med; nemlig at kunne præsentere sig, tal, klokken, dage, måneder, datoer m.m. Men allerede da vi kom til bl.a. navneord og udsagnsord, tog vi udgangspunkt i de ord, som kursisterne kendte fra arbejdspladsen: en gris, en so, jeg fodrer, jeg sorterer smågrise, diverse værktøj osv. Kursisterne får derved ret hurtigt et lille målrettet ordforråd, som de kan prøve af og videreudvikle på arbejdspladsen.

Rengøring er også læsning

Rengøringsenheden på Vejle Sygehus henvender sig til Sprogcenter Vejle, idet de har erfaret, at nogle af deres ansatte sommetider har vanskeligt ved at forstå skriftlige samt mundtlige

Sådan kan et klasseværelse også se ud. Her midt i miljøet i forkoststuen på en svinefarm.

Her gøres der klar til rengøring på Vejle Sygehus.

beskeder. De ansatte har alle opholdt sig i Danmark i flere år og har alle færdiggjort en danskuddannelse. Der ønskes derfor fra virksomhedens side en afdækning af de ansattes læsekompetence og en indføring i dansk arbejdsmarkedskultur. Vi modtager diverse skriftlige instruktioner, der vedrører rengøringsassistentens arbejde. Det bliver tydeligt for os, at et praktisk arbejde kræver en veludviklet læsekompetence. Mange informationer skal læses og forstås, før jobbet kan udføres korrekt. Vi begynder så småt at gennemlæse de forskellige tekster og opdager, at der her må tænkes i forskellige læsestrategier. Undervisningen skal tilrettelægges i to spor. En del af undervisningen skal tage udgangspunkt i en forståelse af de krav og forventninger der stilles til en ansat. Eksempelvis: Hvorfor er det vigtigt at gå til møde og være aktiv? Hvad betyder ord som samarbejde og ansvar? Strukturer skal afdækkes og forstås. Den anden del omhandler læsning. Hvilke tekster møder man som rengøringsassistent? Arbejdsplaner, tjeklister, personalehåndbog, dagsordner og mødereferater. Medarbejderne arbejder derfor f.eks. med at læse og forstå en dagsorden med fokus på de informationer og den opstilling en dagsorden har. Der laves fælles forberedelse til det næstkommende møde, og der evalueres på oplevelsen efter mødet er afholdt. De ansatte erkender at de har forstået mere og er tilfredse.

Arbejdspladsens rolle

Vores fælles erfaring er, at det er meget vigtigt, at arbejdspladsen også går aktivt ind i arbejdet med at optimere kursisters danskundskaber. Det er optimalt, hvis arbejdspladsen giver tid og rum til, at kursisterne kan afprøve det, de har lært. Der skal være nogle trygge rammer, hvor de ikke oplever at blive grinet af, hvis det, de siger, er lidt forkert. Det er meget vigtigt at komme i gang med at bruge det, man har lært, aktivt fra starten. I rengøringsfirmaet var fællessproget engelsk/tysk, og som en af servicelederne i firmaet en dag ironisk sagde, da hun greb sig selv i at tale engelsk med medarbejderen umiddelbart efter undervisningen: "Nej, hvor er det fedt, at vi snakker engelsk med dem, når de lige har haft dansk!" Så forandringen skal komme fra begge parter, ellers falder man let tilbage i samme gænge som før kurset.

Så kom vi hjem igen!

Af Dorthe Nielsen, forstander

15. september i år blev der afholdt Folketingsvalg. Den korte valgkamp var en spændende periode, for ville Folketingets flertal skifte, og hvilke konsekvenser ville det i givet fald få for vores undervisningsområde.

I november 2001 blev den daværende VK-regering dannet med Dansk Folkeparti som parlamentarisk støtteparti, og det førte blandt andet til dannelsen af et nyt ministerium, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration med den erfarne Bertel Haarder som minister. Som en tyv om natten blev hele danskuddannelsesområdet flyttet fra Undervisningsministeriet til dette nye ministerium.

Vi kunne godt forstå logikken, men på den anden side var det svært at forlige sig med tanken om, at vi som det eneste undervisningsområde ikke skulle ligge i Undervisningsministeriet. Og vi frygtede da også, at vi ville blive et stedbarn i det nye ministerium, der var mest optaget af at begrænse udlændinges adgang til Danmark.

Fra 2003 mærkede vi på sprogcentre i hele landet en kraftig nedgang i kursistantallet; fra 2004 blev danskundervisningsloven drastisk ændret, og der blev helt frem til sommeren 2011 vedtaget stramning på stramning og prøve på prøve.

Valget i september resulterede i en ny mindretalsregering og et nyt regeringsgrundlag. Netop inden for vores område er grundlaget ret specifikt. Integrationsministeriet nedlægges lige så pludseligt, som det blev oprettet, og vi flyttes tilbage til Børne- og Undervisningsministeriet.

Det bliver ikke meget nemmere for udlændinge at få adgang til Danmark, da både 24 års-reglen og tilknytningskravet bibeholdes. Men glade er vi for, at regeringen har som mål at undgå hyppige regelændringer inden for udlændingeområdet. Der er vel ikke mange områder, der har været udsat for i gennemsnit at få en lovændring hver anden måned i 10 år.

Den nye regering vil fjerne nogle af den tidligere regerings sidst vedtagne regler som pointsystemet, indvandringsprøven og medborgerskabsprøven. Man vil også føre reglerne for permanent opholdstilladelse og statsborgerskab tilbage, således at Prøve i Dansk 1 kræves for permanent opholdstilladelse og Prøve i Dansk 2 for statsborgerskab. Dette vil glæde rigtig mange udlændinge, som er kommet hertil uden en lang uddannelsesbaggrund.

Udlændinges demokratiske rettigheder udvides, da man genindfører reglen om, at man har stemmeret til lokalvalg efter tre års ophold i Danmark. Endvidere vil diagnosen posttraumatisk stress disorder (PTSD) igen kunne danne grundlag for en dispensation ved ansøgning om dansk indfødsret.

Alt i alt må vi på Sprogcentret – på kursisters vegne - være tilfredse med den nye regerings udspil, der gør det lidt nemmere at være udlænding i Danmark, hvilket igen vil gøre motivationen for at integrere sig større.

Men hvad fremtiden for vores undervisningsområde vil blive i Børne- og Undervisningsministeriet, må tiden vise!

Fra Boston til Grejsdalen

Af Tara Wike, kursist på Sprogcenter Vejle

Jeg kommer fra USA og voksede op i nærheden af Boston, Massachusetts som en del af en lille, tæt sammentømret familie. Mine bedste erindringer er legene med min bror på strandene i Cape Cod. I skolen havde jeg altid elsket matematik og kunst, og jeg besluttede at studere arkitektur på Massachusetts Institute of Technology. Efter endt uddannelse hjalp jeg to andre kolleger med at starte en lille virksomhed, der laver computer-visualiseringer for arkitekter.

Fra arkitekt i Seattle til produktdesigner på LEGO

I 2001 flyttede jeg til Seattle, Washington for at hjælpe med at drive vores virksomheds vestkystkontor. Min kæreste, Jason, kom med mig til Seattle og tog et job hos Microsoft. I 2006 blev vi forlovet, og vi begyndte at tænke på at flytte tilbage til Boston for at blive gift. Han begyndte at lede efter job i Boston-området, men en dag hørte han fra en ven om et ledigt job hos LEGO. Han havde altid godt kunnet lide LEGO, og jobbet lød som en perfekt platform, så da de tilbød ham jobbet, besluttede vi, at han skulle tage det. Så efter en lang proces med interview og venten på vores opholdstilladelser flyttede vi i september 2007 til Danmark.

I de første to måneder boede vi i Kolding, men så besluttede vi at få en lejlighed i Vejle, fordi det ligger lidt tættere på Billund og har en hyggelig downtown og nem adgang til de større byer via tog. Jason nød sit nye job meget, og gennem LEGO har vi fået en masse nye venner. Vi har også nydt vores nye placering i Europa, fordi vi var i stand til at rejse så let til steder, der før nærmest ville have været et eventyr. Inden for de første 3 år rejste vi til Spanien, Portugal, Irland, England, Italien, Frankrig, Tyskland, Israel, Schweiz, Kina og Marokko. Derudover rejste vi også tilbage til USA flere gange, og min favorittur var den, vi tog i juni 2008 for at blive gift. Det var stressende at planlægge et bryllup herovre fra den anden side af et helt ocean, men det var absolut det værd.

Efter vi kom tilbage fra vores bryllupsrejse, indså vi, at vi var glade for at bo i Danmark og sandsynligvis ville blive mindst et par år mere, så jeg besluttede at starte sproguddannelsen på Vejle Sprogcenter. Jeg havde boet i Spanien i 6 måneder under mit studium og havde let lært spansk, så jeg tænkte jeg ville have nemt ved at lære dansk. – Men desværre, det gik ikke så nemt. I starten gik det meget langsomt og vanskeligt - jeg ved ikke, om det er, fordi jeg er ældre nu, eller om dansk bare er et særligt vanskeligt sprog. I hvert fald var jeg heldig at være i stand til at starte med mange lektioner i dagtimerne, indtil jeg endelig begyndte at lære og forstå sproget.

I starten af 2009 indså jeg, at pga. den økonomiske krise ville et arkitektarbejde fortsat være meget svært at finde, så jeg

Tara hjemme i Grejsdalen i selskab med minifigurer.

besluttede at kigge efter et job her i Danmark. Heldigvis var der et ledigt job hos LEGO som produktdesigner med erfaring i at bruge 3D-programmer. Jeg blev ansat til at designe "minifigur elementer" til "Minifigures collectibles" projektet, og jeg startede i august 2009. Siden da har jeg designet over 20 elementer og er blevet forfremmet til "Creative Lead" af projektet. Jeg synes, at det er kæmpesjovt at arbejde på LEGO. Mine kolleger er meget kloge og sjove mennesker, og vores ledere sikrer, at vi ikke er under alt for meget stress. Jeg føler mig så heldig at have fået dette job.

Købte hus i Grejsdalen

En anden dejlig ting ved at finde arbejde i Danmark er, at det betød, at min mand og jeg havde råd til at købe et hus. Så det gjorde vi! - Vi fandt et dejligt murstenshus lige nord for Vejles centrum, nemlig i starten af Grejsdalen, og vi elsker det. Det var i marts 2010, at vi flyttede ind, og der har været masser af arbejde at gøre i vort nye hjem. Samtidig fortsætter vi med at rejse så meget som muligt samt hygge os sammen med vores venner her i Vejle. Jeg har normalt ganske travlt med arbejdet og med dansk, men når jeg har ekstra tid, kan jeg lide at læse og strikke og se amerikansk tv. Da jeg endvidere elsker at lave mad og bage, så er der også brug for vores store nye køkken.

Bliver mindst et par år endnu

Generelt er vi meget glade for vort liv her i Danmark, selv om vi savner vores venner og familie i USA. Men vores job og liv her er meget rart og sikkert, så vi vil blive her mindst et par år endnu. Vi føler os heldige at have så mange gode venner. De fleste af vores venner her er udlændinge, men vi har et par danske venner, og de har hjulpet os så meget og gjort vores liv her langt mere hyggeligt. Vi tilbragte endda juleaften sammen med vores danske ven og hendes familie, og spiste and og dansede rundt om træet. Det er dejligt at kunne snakke sammen på dansk og være social med danskere.

Pause i behovet for udenlandske læger og sygeplejersker

Af Anne-Marie Hatami-Rezania, sproglærer

På Sygehus Lillebælt er der ikke længere behov for at rekruttere udenlandske læger og sygeplejersker. Samtidig betyder nye krav til læger, der kommer fra lande uden for Norden og EU, at det bliver vanskeligere for dem at opnå ansættelse på et dansk sygehus.

På sundhedsområdet har manglen på læger og sygeplejersker betydet, at der er blevet ansat rigtig mange læger og sygeplejersker fra andre lande. Det har medført mange spændende undervisningsopgaver for Sprogcenter Vejle såvel som for mange andre sprogcentre landet over. I de senere år har sprogcentret haft et egentligt samarbejde med Sygehus Lillebælt (i starten Vejle Sygehus) og sammen med sygehusets danskundervisningsansvarlige tilrettelagt og gennemført undervisning af læger, sygeplejersker og andet sundhedspersonale på sygehusene i Vejle og Kolding.

I øjeblikket ingen mangel på læger og sygeplejersker

Men på Sygehus Lillebælt, der omfatter sygehusene i Vejle, Give, Fredericia, Kolding og Middelfart, er der for øjeblikket ikke behov for at ansætte udenlandsk personale. "Vi har ikke behov for at rekruttere nye udenlandske sygeplejersker", siger Maria Jensen, der har ansvar for rekruttering af udenlandsk personale og danskundervisning på Sygehus Lillebælt. "Der har været nedskæringer forskellige steder i landet, og de nyuddannede danske sygeplejersker har svært ved at finde arbejde. På Sygehus Lillebælt rekrutterer vi kun de udenlandske medarbejdere, vi har brug for, og i øjeblikket har vi ikke brug for flere sygeplejersker", fastslår hun.

Det samme gælder sygehuslæger, som heller ikke længere er en mangelvare i det lokale sygehusvæsen. Ifølge Maria Jensen mangler der faktisk kun speciallæger inden for mammadiagnostik her i området. "Så lige nu har vi skruet ned for vores rekrutteringsaktiviteter, men vi holder os ajour med rekrutteringsmulighederne, så vi er klar, når behovet opstår igen, og det tror vi, det gør", siger Maria Jensen.

Stadig behov for psykiatere

På regionsplan er der til gengæld stadig mangel på psykiatere og praktiserende læger (sidstnævnte dog kun i udkantsområderne). Psykiatrien blev ved kommunalreformen skilt fra de almindelige sygehusvæsen og blev samlet i psykiatricentre under regionen. Så på det område er der fortsat noget at lave for sprogcentre. I øjeblikket er Sprogcenter Vejle/Fredericia

Maria Jensen står for rekruttering af udenlandsk arbejdskraft og danskundervisning på Sygehus Lillebælt.

således i samarbejde med Maria Jensen i gang med et intensivt undervisningsforløb for psykiatere og ægtefæller på Psykiatricenter Midt, Middelfart.

Nye regler for 3. landslæger

I Danmark har man pr. 1. januar 2011 indført nye, skrappe regler for ansættelse af læger, der ikke kommer fra lande i EU og Norden, de såkaldte 3. landslæger.

De nye regler betyder blandt andet, at disse læger, inden de kan få ansættelse på et dansk sygehus, skal bestå Prøve i Dansk 3 minimum med karakteren 10 i mundtlig kommunikation og karakteren 7 hhv. i læseforståelse og skriftlig fremsstilling. Derudover skal lægerne bestå en skriftlig og mundtlig medicinsk prøve og gennemføre og bestå et kursus i dansk sundhedslovgivning, inden de så kan blive ansat i et evalueringsforløb på 12 måneder på et sygehus. Speciallæger skal gennemføre et 6 måneders evalueringsforløb på en afdeling med det pågældende speciale.

De nye regler er lavet for at bidrage til at øge patientsikkerheden og for at hindre usikkerhed om kvaliteten af det arbejde, som udenlandske læger udfører i Danmark.

I praksis betyder det, at det bliver meget svært for 3. landslæger at få ansættelse i Danmark. I hvert fald forudsætter det, at de har både opholds- og forsørgelsesgrundlag, mens de gennemfører danskuddannelse, kurser og prøver.

Together 4 Human Rights: Demokratiundervisning på Sprogcenter Vejle

Af Mike Merrington og Birger Sørensen, sprog lærere

Hvordan opstod forløbet?

I samarbejde med det tidligere Integrationsministerium udbød DPU sidste år og i år en række efteruddannelseskurser for sprogskolelærere med afsæt i ministeriets ønske om at styrke undervisningen i demokrati og medborgerskab i danskuddannelserne for udlændinge. Kurserne skulle udover at indeholde den teoretiske del også danne rammen om udviklingen af et nyt undervisningsmateriale til demokrati- og medborgerskabsundervisningen i de 3 danskuddannelser.

Det passede derfor fint, da Sprogcentret blev kontaktet af Vifin, vores samarbejdspartner i Vejle Kommunes afdeling for Uddannelse og Læring, for at få os med i et tværeuropæisk Grundtvig- projekt, "Together 4 Human Rights", hvis formål var at udvikle, afprøve og sammenligne menneskerettigheds- og demokratiundervisning for voksne i Italien, Slovakiet, Tyskland og England. Projektet, der løber indtil 2012, har som mål at formulere en "10-punkts-plan" for implementeringen af menneskerettigheds- og demokratiundervisningen i EU, og samtidig gennem samarbejdet at udvikle en erfaringsbaseret "bedste praksis" mht. undervisningens indhold.

På projektmødet i Palermo i foråret 2011 blev de overordnede retningslinjer for undervisningens mål og indhold fastsat, således at man i de respektive deltagerlande det næste halve år kunne arbejde med den praktiske udvikling og afprøvning af undervisningsforløb. Resultaterne skulle så fremlægges under det 3. projektmøde i Slovakiet i oktober i år.

Det 3 ugers undervisningsforløb

Her på Sprogcenter Vejle iværksatte vi et 3 uges projektbaseret undervisningsforløb, hvor der blev blandet kursister af forskellige nationaliteter fra både danskuddannelse 2 og 3, og med en spredning over modul 4 og 5.

Projektet blev struktureret således, at der blev holdt en "individuel" og en "fælles" undervisningsdag om ugen, så det var muligt for begge DU-grupper at arbejde både på deres eget sproglige niveau, samt erfarings- og vidensdele på fællesdagene på tværs af den normale opdeling.

På de "individuelle" undervisningsdage arbejdede de to ret forskellige DU 2 og DU 3 hold med emnet menneskerettigheder og demokrati, men på forskellig måde ud fra kursisternes sproglige og uddannelsesmæssige forudsætninger. DU 2 holdet viste sig at have brug for en større konkret forståelse af emnet, og de "individuelle" dage blev brugt på dels at forbe-

To DU 3-kursister er her i gang med at præsentere deres projekt om problemer med ligestilling og ligeløn i det kønsopdelte arbejdsmarked.

rede de "fælles" dage og dels på at efterbehandle stoffet fra disse dage.

På DU 3 holdet kunne spektret derimod udvides og kursisterne selv overtage rollen som underviser. Efter at kursisterne på DU 3 holdet grundigt havde gennemgået FN's menneskerettigheds erklæring, fik de sig en spændende debat om erklæringens enkelte punkter og om den ofte manglende implementering rundt om i verden.

Som en fortsættelse heraf gik holdets kursister i to interessegrupper, der ønskede at se nærmere på to forskellige aspekter inden for menneskerettighedsområdet. Den ene gruppe valgte emnet "Menneskerettighedssituationen i Kina", og den anden valgte "Diskrimination på arbejdsmarkedet".

Begge grupper på dette DU 3 hold var optaget af at finde det relevante materiale, hovedsagelig fra internettet i form af statistikker og artikler. De arbejdede godt og entusiastisk med at udarbejde powerpoints til deres afsluttende præsentation. Denne bestod så af to oplæg, hvortil kursisterne havde fordelt rollerne, så de skiftedes til at fortælle. Et hold, der ikke var med i selve projektet, nemlig kursister fra et modul under, deltog sammen med deres lærer som aktive tilhørere ved de to oplæg, der foregik via den interaktive tavle.

På de "fælles" undervisningsdage arbejdedes der med menneskerettigheder, idet kursisterne i små grupper på tværs af danskuddannelserne fandt frem til de menneskerettigheder, som de syntes var de vigtigste, og som de mente burde bevareres eller endog udbygges. Undervejs blev der vist film med fokus på menneskerettighederne på den interaktive tavle, og de fungerede som oplæg til videre debatter.

Der blev ligeledes lagt et forløb ind i de "fælles" dage, der

fortsættes side 8

fortsat fra side 7

Menneskerettighederne var i fokus i det tre ugers forløb, hvor der blandt andet blev diskuteret, set film og præsenteret projekter.

handlede om udviklingen af demokrati og menneskerettigheder, lige fra det græske demokrati over den amerikanske og den franske revolution og frem til de europæiske demokratiske bevægelser i 1848 samt afsluttende med vedtagelsen af FN's menneskerettighedserklæring fra 1948. Der var således fokus på de borgerlige rettigheder, såsom retten til at vælge egne politiske repræsentanter og retten til som individ at have egne umistelige rettigheder.

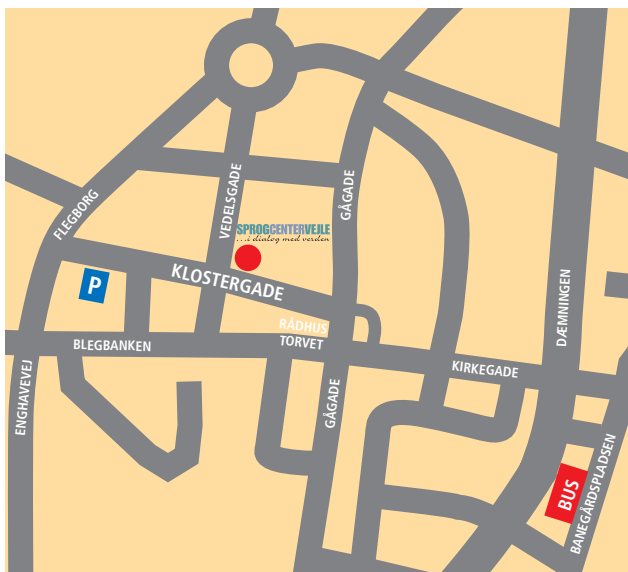
Blev målet realiseret?

Overordnet set var vores mål, at kursisterne skulle føle et aktivt ejerskab i forhold til undervisningen, og at forløbet skulle handle om det, de mente var relevante for dem selv. Metode-mæssigt strukturerede vi forløbet som en serie af dialogiske konfrontationer, hvor formålet var, at kursisterne via refleksionsøvelser og -aktiviteter skulle få omsat den faktisk viden, de opnåede, til personlige meninger og holdninger. Endvidere opfordredes de til at komme med konkrete bidrag til, hvordan de gerne så "demokrati / demokratisk praksis" anvendt som en integreret del af dagligdagen - blandt andet her på Sprogcentret.

I denne henseende gik forløbet nærmest over al forventning, idet kursisterne som slutopgave valgte at "designe" et kursistråd, som skulle oprettes her på skolen. Kursistrådsarbejdet vil således være et pilotprojekt, hvis indhold bliver vort bidrag til Grundtvigprojektets 3. og afsluttende del i maj 2012.

...i dialog

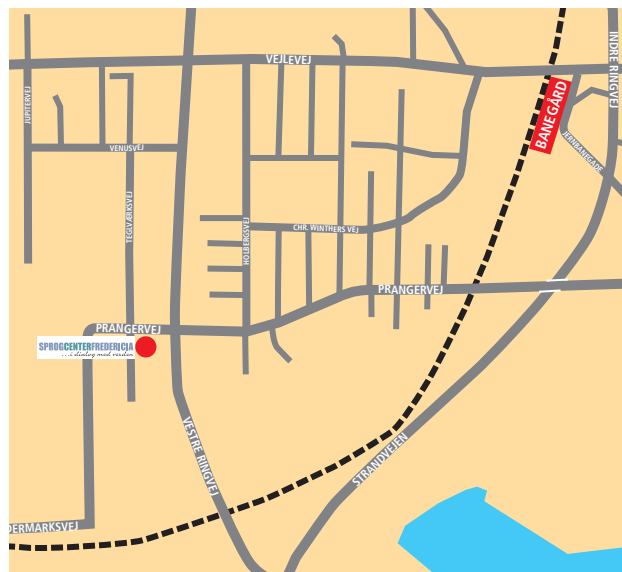
skaber forståelse

SPROGCENTERVEJLE

...i dialog med verden

Klostergade 4 · 7100 Vejle
 Tlf. 76 81 38 00 · sprogcetret@vejle.dk
 www.sprogcentervejle.dk
 Åbningstid: mandag - torsdag 7.30-15.45 · fredag 7.30-14.00

SPROGCENTERFREDERICIA

...i dialog med verden

Prangervej 111 · 7000 Fredericia
 Tlf. 76 81 38 63 · sprogcetret@vejle.dk
 www.sprogcenterfredericia.dk
 Åbningstid: mandag - fredag 8.00-14.00

SPROGETPÅARBEJDEDANSKICENTRUMKULTURISPIINTERNATIONALT MILJØDIALOG OG BEVÆGELSEVIDEN OG UDVIKLINGMÅLG OG RESULTATER

